

ДЕТСКА ГРАДИНА № 9 „ АЛЕН МАК" /със специални групи/
гр. Варна, ж.к. „Чайка” до бл.61, тел: 052/988 272 ; 052/988 337
Булстат 000086120

Модел за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към детската градина

/ част от Правилника за дейността на детската градина/

Детската градина е важен етап от развитието и израстването на детето. То навлиза в обществото на своите връстници и започва да усвоява уменията за социална комуникация. Детската градина е център за ранно детско развитие, която работи по определен държавен образователен стандарт за предучилищно образование.

Терминът «адаптация» има латински произход – adapt (приспособявам) и често се използва в психологията, педагогиката, биологията и други науки, но неизменно се свързва със състоянието на равновесие между личността и социалната среда. Адаптацията в детската градина е труден процес и за детето, и за неговите родители. Необходимо и дори наложително е да бъдат направени промени в живота на цялото семейство - режим, навици, ритуали и т.н. Поради тази причина е по-подходящо да говорим за адаптация на цялото семейство към постъпването и пребиваването в детската градина, отколкото само за адаптацията на детето в нея. При всички случаи обаче адаптацията изисква отказ от досега установеното, от ясното, от познатото и разбираемостта от една страна, а от друга се свързва с усвояване на нови модели на поведение, опознаване и приспособяване към промените, към новите изисквания на средата. Известно е, че когато детето има определен начин на живот, който протича при определени условия, то показва добра адаптация към тези условия. Промяната в тях, още повече, ако е внезапна, води до необходимост от промени и преустройство на начина на живот и предизвиква голямо нервно напрежение. Изградените навици и установеният режим създават несигурност у детето, защото го поставят в рамка, в ясни граници.

Семейството е най-благоприятната среда за децата още от раждането. То осигурява

емоционален комфорт, създава спокойствие и формира първите им впечатления за света. Постъпването в детска градина е ново и непознато преживяване за малкото дете, защото организацията е различна от домашната, престоят е продължителен, с голям брой деца в едно помещение, нови възрастни в живота на детето, определени правила на поведение, нови задължения и отговорности, изисквания за дневен режим и т.н. Най-травмираща е раздялата с майката, особено за дете, което е единствено в семейството, което рядко е имало контакт с връстници и други деца.

НАШИЯТ МОДЕЛ ЗА РАБОТА СЪС СЕМЕЙСТВОТА И ДЕЦАТА В ПЕРИОДА НА АДАПТАЦИЯ ОТ СЕМЕЙНАТА СРЕДА Е НАСОЧЕН КЪМ ДЕЦАТА И РОДИТЕЛИТЕ :

Ние не знаем какви са вашите спомени от вашата детска градина, но знаем, че бихте искали детето ви да запази възможно най-топлите и прекрасни преживявания от различните етапи, през които минава. И ако до вчера е било в обятията ви, то днес е време да тръгне по неминуемата житейска стълбичка. В повечето случаи нейното първо стъпало се нарича... Детска градина „Ален мак“ – гр. Варна.

За да бъде подготвено детето за постъпване в детската градина сме начертали следните стъпки за работа със семейството:

Организационни срещи с родителите

- ✓ Индивидуална среща с всеки родител при нужда □ Обща родителска среща.
- ✓ Запознаване и обсъждане на важни за родителите въпроси.
- ✓ Запознаване на родителите с организация на престоя на децата в детската градина.
- ✓ Попълване на анкета от родителите, свързана с първоначална информация за детето относно неговите умения, предпочитания, здраве, други особености.

Подготовка за детска градина / към родителите/:

- ✓ За да подготвите детето си, преди всичко трябва да му разкажете за това, което ще му предстои. Говоренето за това, какво го очаква, съобразено с евентуалните му страхове, улеснява първите му стъпки (Сежер, 2013). Помогнете на детето си да формира положително отношение към детската градина. Обяснете му по достъпен начин за нещата, които децата правят в детската градина и защо е забавно място, но не го претоварвайте с информация.

- ✓ Отделете достатъчно време сутрин преди тръгването към детска градина. Препоръчително е да се отдели достатъчно време, за да не се чувства детето припряно, периодът на подготовка преди тръгването за детска градина трябва да е приятен както за Вас, така и за Вашето дете.

Съвети за подготовката на детето / към родителите/:

- ✓ Доверие към учителите в детската градина. Те отговарят на необходимите изисквания и имат умения да се грижат за малки деца. Да се доверят и да предадат контрола върху детето си в ръцете на друг значим възрастен. Именно на доверието между хората се дължат топлите взаимоотношения.
- ✓ Изтъквайте позитивните страни на пребиваването му в детската градина, присъствието на много деца на неговата възраст и подчертавайте, че то ще прекарва там само част от деня, а останалото време ще бъде с Вас.
- ✓ Да разбират неговите страхове и улеснят първите му стъпки в детската градината.
- ✓ Да се запознаят с режима в детската градина и да се постараят да го въведат и у дома, за да няма съществена разлика в деня на детето.
- ✓ Да се приближат към менюто на детската градина и да отстранят паузите при храненето. Да се опитат да намалят калориите в храната, за да увеличат апетита на детето. При деца с проблемен апетит е добре да се говори с учителите да бъдат по-меки и търпеливи. Проблемите с храната често са причина, поради която децата не искат да ходят на детска градина.
- ✓ Преди постъпването си в детската градина, детето да има изградена самостоятелност и определена самодисциплина, за да свикне бързо и безпроблемно с установения ред и дневен режим в детското заведение. Необходимо е синхронизиране на правилата в детската градина с тези вкъщи относно самообслужване, подреждане на играчките, хранене на маса, поддържане на ред и др. За детето е важно да вижда как всеки си подрежда собствените вещи и че има еднакви последствия за всички, ако не се спазват правилата, както в къщи, така и в детската градина.

Заедно с детето поговорете за детската раница и сложете всичко необходимо за комфорта му в ДГ. Обикновено списъкът включва:

- ✓ Комплект за преобличане, пижама, пантофи, евентуално протектор за матрак и хигиенни материали. По-малките деца често се цапат или заливат с вода/чай, докато изграждат уменията за самообслужване, така че е хубаво да имат поне два комплекта резервни дрехи и достатъчно бельо. Погрижете се дрехите да са лесни за обличане и събличане, да нямат сложни

закопчавания или трудно да минават през главата. Обувките съответно да са лесни за обуване и събуване - на този етап за предпочитане са обувките без връзки.

Навиците на самообслужване :

- ✓ В детската градина вашето дете ще усвои навиците само да се обслужва, а това изисква време. Имайте търпение и не се сърдете, ако вечерта го намерите облякло някоя дреха с ръбовете навън или с криво закопчани копчета. Вместо упреци по-добре го похвалете, че само се облича. Все пак, ако смятате, че детето ви има нужда от повече внимание и подкрепа в това отношение, не бързайте да повишавате тон, а поговорете спокойно с хората, които се грижат за вашето дете и уеднаквете очакванията си. Проявете търпение в къщи и всеки ден насърчавайте детето да ползва тоалетна чиния, при необходимост купете детска седалка/стъпало, за да се чувства то спокойно и уверено в света на възрастните.
- ✓ Учителките и помощник-възпитателите ежедневно помагат на децата да изградят умения за самообслужване.

Раздяла пред детската градина

Раздялата трябва да бъде бърза и кратка. Ако на вратата на детската градина детето започне да плаче и да ви моли да се върне, не отстъпвайте. В противен случай ще ви манипулира и занапред и ще продължава да ви устройва подобни сцени. Кажете ли веднъж „тръгвам”, непременно тръгнете. Повярвайте на госпожата, че щом

влезе в стаята, малчугана бързо се успокоява и всичко е наред. Освен това практиката показва, че детето много по-бързо свиква с новата среда, отколкото си мислят възрастните. Имайте предвид, че някои деца се разделят по-лесно с татко, така че може да пробвате и този вариант. Повечето деца плачат, защото тяхната главна потребност е да бъдат в безопасност и да се чувстват защитени. Затова гушнете детето, целунете го, припомнете му какъв интересен ден го очаква с другите дечица и го уверете, че скоро пак ще сте тук. Добре е да уточните след колко време ще го вземете, като имате предвид, че за детето времето все още не се измерва с минути или часове. Кажете например, че ще сте при него след като се събуди от следобедния сън и хапне следобедната закуска, и непременно спазете обещанието си. Дайте му увереност, че всичко ще е наред и нищо лошо няма да му се случи.

Усещане за нещо познато

Попитайте дали е разрешено в детската градина да се носят вещи от вкъщи и какви са условията – може ли да се внасят в групата или по-скоро стоят в шкафчето. Ако е позволено, нека детето вземе със себе си любимата играчка или книжка. Това ще му носи спокойствие, усещане за нещо лично и познато. Освен това тази играчка може да му помогне да се запознае с повече деца (вероятно те ще са любопитни как се казва зайчето или колко е бърза количката). Тази играчка може да помогне и на вас да разберете как се е чувствало детето. Тъй като то все още не умее добре да разказва за своите емоции и чувства, го попитайте: „Какво прави днес в градината твойт зайко? Игра ли си, с кого се запозна...”. И внимателно изслушайте отговорите.

Обратно към вкъщи

Когато се прибирате от детската градина, си създайте ритуал. Например отбийте се на близката площадка или в парка. Просто направете нещо заедно, което да ви достави удоволствие. Зареждането с положителни емоции е от особено значение. Приятният завършек на деня ще подготви и прекрасното утро на следващия ден.

Докосване до вътрешния свят

Новите впечатления и преживявания водят до напрежение на нервната система. Ето защо след като се приберете у дома от детската градина, осигурете на детето спокойствие и уют. Опитайте се незабелязано да се докоснете до вътрешния му свят, да разберете как се чувства, какви са страховете и радостите му.

Поиграйте и приятелски си поприказвайте. Попитайте детето какво е закусвало, обядвало, с какви играчки е играло, дали се е запознало с някого. Разкажете му и за своя ден. Избягвайте да го питате дали му е харесало в детската градина и дали утре ще отиде пак – възможно е това да му внуши мисълта, че там може и да е лошо и че е възможно и да не ходи.

Преди лягане започнете да разказвате приказка за момченцето/ момиченцето, което съвсем скоро е тръгнало на детска градина. Но не разказвайте цялата приказка наведнъж. Оставете да има и за следващите вечери. На следващия ден, след като разберете как вашето дете е прекарало деня в детската градина, ще продължите приказката за героите, които също така са прекарвали чудесно. Чрез приказката се опитвайте и да разрешавате проблемни ситуации. Детето ще знае, че не винаги всичко е идеално, но важното е да можем да намираме решения. Постепенно разказвайте заедно. Така по-лесно ще разберете как то се

чувства в новата обстановка. Не забравяйте, че на тази възраст децата трудно споделят преживяванията си. По този начин ще му помогнете и именно в тази насока – да осъзнава собствените си емоции и да се опитва да ги споделя.

Всяко дете има нужда от хармонично развитие, което може да получи само при участието и на двамата родители. Ако човек с раждането си не осъзнава съществуването на двата свята - мъжкия и женския - в лицето на мама и татко- то той е ограничен в своите възможности, много по-трудно ще се ориентира в света навън. И ако мама е тази, която ще прегърне по най-топлия начин наскърбеното мъниче, то татко е този, който ще му вдъхне увереност да продължи по пътя и да преодолее трудностите. Във възрастта между 3 и 5 години момчетата моделират своето поведение в съответствие с бащиния пример.

Към татковците:

- ✓ **Включвайте се заедно с майката в родителските срещи,** в различни тържества и инициативи в детската градина – детето ще бъде щастливо и сигурно от факта, че и мама, и татко са дошли да го гледат и ще се почувства истински значимо и обичано.
- ✓ **Попитайте персонала с какво бихте могли да сте полезни** и да допринесете за групата или цялата детска градина – освен с доброволна работа по облагородяване на помещенията и двора, можете да предложите и да се включите в различни инициативи по повод празници или да организирате спортни игри с децата, да им представите своята професия и други забавни занимания, които те със сигурност ще оценят и ще помнят дълго.
- ✓ **Всеки ден отделяйте време за детето си.** И се старайте да го прекарате по най-пълноценния начин. Безсмислено е два часа да обикаляте парка с чувство на изтощение и задължение, но е безценно, ако прекарате дори и 15 минути, наситени със смях и забавления.
- ✓ **Бъдете строги, но и справедливи.** Ще Ви си случи се ядосвате, че точно вашето дете не спира сутрин да плаче пред вратата на детската градина, че точно то не може да си обуе само обувките, че точно то още не може без памперс, докато спи. Не упреквайте детето, не му се присмивайте, не го обвинявайте. Така само ще загубите доверието му. Помогнете му да се справи с новата обстановка. А това може да се случи само с разбиране и подкрепа. А подкрепата е нещо много специално - тя вдъхва сили и вяра, прави полета възможен.

- ✓ **Не спирайте да играете с вашите деца.** Нека ви напомним, че чрез играта те опознават света и „трупат“ знания. Не забравяйте, че децата от 2 до 4 години лесно губят контрол над своите чувства (такива като любов, ненавист, страх). Мъниците все още не различават ясно реалното от нереалното. Прекаленото възбуждане може да доведе и до трудно заспиване. А будилникът сутрин е безкомпромисен.

Детето – родител-учител

И учителите, и родителите имат своите очаквания. Добре е още в началото да си изясните кой какво очаква. Така бихте избегнали разочарованията и за двете страни. Не се притеснявайте да изразите изискванията си било то към хигиената, било към обучението. Ако решите, че вашето дете не е научило нито една песничка, а детето на колегката ви вече знае няколко, не бързайте с нападките към учителите. Попитайте госпожата учат ли песнички и стихотворения и кои са те. Обяснете, че бихте искали да „репетирате“ у дома. Освен това отчитайте и факта, че темповете на усвояване на каквото и да било са различни за различните деца, като това с нищо не прави едните по-добри или по-лоши от другите.

Вярвайте на Вашите учители и помощник възпитатели, че те имат еднакво отношение към всички деца и дават достатъчно любов и внимание на всички тях. Персоналът на детската градина спазва етичен кодекс за работа с деца, който изисква етично отношение и индивидуална грижа към всяко дете.

И не на последно място: това, че детето ви вече е на детска градина, не би трябвало да означава, че отговорността за неговото възпитание и знания са изцяло грижа на педагозите и помощник-възпитателите. Напротив, първостепенната отговорност си остава и винаги ще бъде ваша, докато педагозите могат да са ваш ценен помощник.

Родители, Вие сте... и учители. Едва ли Ви изненадваме с подобно твърдение. Та именно Вие цял живот ще преподавате най-ценните уроци на своето дете - ако до вчера сте го учили как да държи лъжичката, то днес например е важно да го научите да поздравява или да се извинява, когато трябва. А за да му бъдете максимално полезни и в учебния материал, който се усвоява в детската градина, отделяйте нужното време. Не разчитайте, че единствено педагозите са отговорни за знанията и уменията на Вашето дете. Разгледайте в книжарниците колко интересни книжки, атласи, енциклопедии има за съответната възраст. Любовта към книгата и четенето се гради най-вече в семейството. Помислете, колко по-полезна би била вечерта, ако вместо пред телевизора седнете цялото семейство в кръг и започнете да четете приказка, като се редувате, а като дойде ред на детето може да му дадете правото да измисли

по-нататък историята или пък всеки може да разказва по картинките в книжката. Както всички знаем, книгата е прозорец към света. Помогнете на детето да „проглежда“ все по-надалеч и по-надалеч... Някои от съвременните родители вероятно ще добавят: „Вече не само книгата, а и модерните технологии са прозорец към света “. Дали е така и доколко те са вредни или полезни за малкото човече, няма да спорим.

В ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Искрено се надяваме да сме ви от полза с нашите съвети и препоръки. Просто бъдете активни в разрешаването на проблеми, в поделянето на радости, във вземането на решения.

Ние искаме най-доброто за Вашите и в същото време „наши“ деца!

Персоналът на ДГ“ Ален мак“ очаква вашата помощ и загриженост така, както вие очаквате същото от него.

Усмихнете се, да си подадем ръце и заедно да дадем най-доброто от себе си в името на растящите малки наши съкровища.